

A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY

ÉVES JELENTÉSE 2013

A Tempus Közalapítvány működése 2013-ban

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	3
I. A Tempus Közalapítvány működése 2013-ban	4
II. Az Egész életen át tartó tanulás programja (Lifelong Learning Programme - LLP) és kapcsolódó programok	5
II. 1. Az Egész életen át tartó tanulás programja (Lifelong Learning programme – LLP) ..	6
II.2. Az Egész életen át tartó tanulás programhoz kapcsolódóan megvalósított tematikus hálózatok	11
II.3 ECVET nemzeti szakértői hálózat	11
II.4 Esélyegyenlőség	12
III. Az Egész életen át tartó tanulás stratégiájának megvalósítása témában elnyert európai uniós projektek	12
IV. A Campus Hungary kiemelt projektek megvalósítása	14
V. A Ceepus program	17
VI. További felsőoktatási programok	18
VI.1. Tempus program	18
IV.2. Erasmus Mundus program	19
VI.3. Alumni for Europe Hálózat	20
VI.4. A Bologna szakértői hálózat	20
VI. 5. A kutatás-fejlesztési programokkal kapcsolatos tevékenység	21
VII. További nemzetközi programok és projektek	21
VII.1. Nemzeti Europass Központ	21
VII. 2. Az Európa a polgárokért program	23
VII. 3. A Pestalozzi program	24
VII. 4. ACES (Academy of Central European Schools)	24
VII.5. INNLAC Hálózat – International Network of National Language Centres	25
VII.6 EGT/ Alap – Ösztöndíj program	25
VIII. Ügyfélszolgálat tevékenység	26
IX. Képzési tevékenység	26

Az 1996-ban létrehozott Tempus Közalapítvány az Emberi Erőforrások Minisztériumának felügyelete alatt működő, közhasznú szervezet, amely nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programokat kezel, különböző képzéseket nyújt az EU támogatások felhasználása témakörében, illetve tudásközpont szerepet tölt be.

Jelen beszámolóval az Alapító Okirat 7.8 pontja szerinti beszámolási kötelezettségnek teszünk eleget.

Vezetői összefoglaló

A Tempus Közalapítvány működésének jogi és szervezeti kereteit 2013-ban a stabilitás jellemezte, a feladatok jelentős bővülése mellett. Mindhárom intézményi stratégiai pillér területén erősödött a hazai és nemzetközi szerepvállalásunk.

1. Pályáztatás

A tanulási célú nemzetközi mobilitási pályázatok koordinálásában, nem csak az ***Egész életen át tartó tanulás program*** utolsó évi fordulójában beérkező rekord mennyiségű pályázat jelentette a sikert, de szakmai kötelezettséget vállaltunk az ***EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmus „Ösztöndíjak”*** programterületének lebonyolítására is.

- Az Egész életen át tartó tanulás program utolsó, 2013. évi fordulójában átlagosan **15,2 százalékkal nőtt a beadott pályázatok száma** (2619), ez mutatja a program iránti tovább növekedő igényt. Bár a program pályázati kerete valamelyest a 2012-es összeg alatt maradt, a mintegy **23,7 millió euró** a korábnál is több résztvevő, **14 714 fő nemzetközi mobilitásához** járult hozzá. Különösen örvendetes, hogy a felsőoktatási hallgatók esetében az **átlagos havi ösztöndíj mértéke jelentősen megnőtt**, miközben a kiutazók száma is szerény mértékben növekedett, ezzel a program szélesebb célcsoportok számára vált elérhetővé.
- Rendkívül fontos és intenzív feladatot jelentett a következő hétéves időszak új programgenerációjára, az **Erasmus+ programra** való felkészülés, melynek európai előkészítésében is jelentős szerepet vállaltunk, míg a program hazai indításához kapcsolódó szakmai, kommunikációs és operatív feladatokat megszerveztük. 2013. decemberben az EMMI hivatalosan is felkérte a TKA-t az Erasmus+ program oktatási és képzési részeinek vonatkozásában a **nemzeti irodai szerep** betöltésére.
- 2013 decemberében ünnepeltük a Közép-Európai Felsőoktatási Csereprogram, a **CEEPUS létrehozásának 20. évfordulóját**.

2. Tudásközpont

Az elmúlt öt év során jelentősen megnövekedett a hazai és nemzetközi oktatási szakpolitikák, a kapcsolódó társszektorok, az oktatáskutatási eredmények és a gyakorlat szereplői közti tudásmenedzsment tevékenységünk. **A tudásközponti szerephez köthető szakmai programjaink mind az EU2020 (Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája), mind az Oktatás és képzés 2020 stratégiai keretrendszer kiemelt prioritásaihoz kapcsolódnak.** Híd szerepet töltünk be az oktatás és munka világa metszéspontjainak felismertetésében, a kétirányú kommunikáció támogatásában, a szakképzés európai trendjeinek hazai meggyökereztetésében; szakmai támogatást nyújtunk felsőoktatási intézményeknek a nemzetközi marketing stratégiájuk kialakításához, valamint az oktatás modernizációját támogató térítésmentes szolgáltatásokat kínálunk számukra; a 21. századi közoktatás módszertani kultúraváltását elősegítő különböző programokat és on-line felületeket alakítottunk ki; aktív szerepet vállalunk az európai oktatási benchmarkok eléréséhez szükséges szakpolitikai kezdeményezések előkészítésében, mint a korai iskolaelhagyók arányának csökkentése vagy az egész életen át tartó tanulási részvétel akadályainak elhárítása.

- A **Campus Hungary** (TÁMOP 4.2.4 B1 és B2) projektek révén elősegítettük a magyar felsőoktatás nemzetköziesítésének folyamatát. Főbb eredmények ezen a területen: 29 tréning és képzés felsőoktatási intézmények munkatársai számára; sikeres indonéziai és

törökországi felsőoktatási vásár; nemzetköziesítési auditok előkészítése és a módszertan kialakítása és a szakértők képzése által.

- Csatlakozunk az **Academic Cooperation Association (ACA)** szervezetéhez, melyben az ilyen irányú megnövekedett tevékenységeinknek megfelelően öt év után ismét aktív szerepet kívánunk vállalni.
- A TKA keretein belül működő **Nemzeti Europass Központ** kommunikációs tevékenységének sikerét jelzi, hogy 2013-ban összesen **774 ezer Europass önéletrajzot** töltöttek ki a magyar felhasználók.
- Az **Európai Szakoktatási és Szakképzési Kreditrendszer (ECVET)** bevezetése és széles körben való használatát támogatta a TKA által felért és koordinált szakértői hálózat és az általuk megvalósított tevékenységek, melyek között a Magyar Képesítési Keretrendszer fejlesztési munkájával való szoros kapcsolatápolás is jelen volt.
- 2013-ban is a Tempus Közalapítvány vezette az **Európai Szakpolitikai Hálózat az Iskolavezetésről** nemzetközi projekt tudásmenedzsment tevékenységeit.
- Elindult a **korai iskolaelhagyás csökkentését** célzó szakmai projekt (QALL – Végzettséget mindenkinek címmel).
- Kiosztottuk a KÚT (**Közösségi Út a tanuláshoz**) díjakat a legdinamikusabban fejlődő közösségi kezdeményezéseknek.
- Folytatódott a pedagógusok számára térítésmentesen elérhető **Alma a fán módszertani műhelysorozat**, melyet az IKT eszközök pedagógiai használatát támogató, 2013-ban fejlesztett **Digitális Módszertár** elnevezésű on-line gyűjtemény egészít ki.
- A **Polgárok Európai Éve** kiemelt eseményeként nagyszabású konferenciát szerveztünk az aktív állampolgári részvételről.
- 2013-ban először, két központi helyszínen szervezett a **Kutatók Éjszakája** kapcsán programot a Közalapítvány, Budapesten és Pécsen. A TKA által koordinált országos rendezvénysorozat összesen **2178 programot** foglalt magában.

3. Képzőközpont

Képzőközpontunk több új tevékenységet indított útjára 2013-ban, melyek részben a növekedést, részben a minőségi szolgáltatások bővítését célozták. A Campus Hungary program keretében a konvergencia régióbeli képzőhálózat létrehozása támogatta azt a nagyobb volumenű képzési tevékenységet, amelynek keretében közel 500 felsőoktatásban dolgozó jelentkező 29 szervezett képzésen és tréningen vehetett részt térítésmentesen. Mind műhelymunkáink szervezésében, mind a képzésekben új tréningmódszereket építettünk be, melyet az értékelőlapok tanúsága szerint pozitívan fogadtak a résztvevők. Nőtt a piaci alapon értékesített képzések száma és árbevétele is, elsősorban a csoportos, intézményi megrendeléseknek köszönhetően.

1. A Tempus Közalapítvány működése 2013-ban

- 2013-ban továbbra is a TKA 2009-ben módosult **Alapító Okirata** volt hatályban. Bár a nyolc kurátor közül ketten még 2010-ben jelezték, hogy nem tudnak részt venni a kuratórium munkájában, a hat aktív kurátor 2013-ban is biztosítani tudta a **kuratórium gördülékeny működését** és a feladatok folyamatos ellátását.
- Az előző év gyakorlatával összhangban **a 2013-ban is a központi költségvetés tartalmazta a TKA által kezelt programok megvalósításához hazai forrásból szükséges valamennyi összeget** (leszámítva a Campus Hungary TÁMOP projekteket és az EGT Ösztöndíj

programot). Az összeg **azonos volt a 2012-es támogatással**, biztosította a szükséges alapfeladatok jó minőségű ellátását és stabilitást jelentett, azonban nem tartalmazott többletforrást a 2012 folyamán az EMMI-től kapott új feladatokra, illetve nem számolt az *Egész életen át tartó tanulás program* kapcsán megnövekedő feladatokkal, és nem tudta biztosítani a CEEPUS program pályázati keretének a pénzügyi válság kezdete előtti szintre történő visszaállítását.

- A TKA működési költségvetése a **megnövekedett feladatoknak** (Campus Hungary, EGT Ösztöndíj program) köszönhetően csaknem **negyedével nőtt**.
- 2013-ban is több **külső ellenőrzésre** került sor a TKA-nál:
 - 2013. február – április: az *Egész életen át tartó tanulás program* 2012-es megvalósításának vizsgálata: EMMI Belső Ellenőrzési Főosztály, Consultatio Kft
 - 2013. február – március: a 2012-es NEFMI támogatási szerződés megvalósítása.
 - 2013. szeptember: A Tempus Közalapítvány ISO 9001:2008 szabvány szerinti **minőségirányítási rendszert működtető szervezet**. 2013 szeptemberében került sor a megújító auditra az International Cert Hungary Kft. által.
 - 2013. november – Campus Hungary B1 / B2 monitoring látogatásValamennyi ellenőrzés **szabályosnak és hatékonynak** találta a TKA működését.
- 2013 nyarán saját kezdeményezésre megindult a TKA szervezeti felülvizsgálata annak érdekében, hogy a megnövekedett és jelentősen átalakult feladatkör mellett is sikerüljön biztosítani a hatékony működést. Az elkészült szervezeti diagnózis megerősítette, hogy a TKA-t stabil szervezeti értékek jellemzik, munkájának magas a szakmai minősége, de a bekövetkezett változások nyomán szükséges az egyes munkafolyamatok és a szervezet felülvizsgálata, a belső kommunikáció és együttműködés erősítése. Az év végéig sor került a **szervezetfejlesztési** feladatok meghatározására, azok végrehajtása azonban 2014-re maradt.

II. Az Egész életen át tartó tanulás programja (Lifelong Learning Programme - LLP) és kapcsolódó programok

Az *Egész életen át tartó tanulás program* utolsó, 2013. évi fordulójában rekordszámú pályázat érkezett (2619), átlagosan **15,2 százalékkal nőtt a beadott pályázatok száma**¹, ez mutatja a program iránti tovább növekedő igényt. Bár a program pályázati kerete valamelyest a 2012-es összeg alatt maradt², a mintegy **23,7 millió euró** a korábbinál is több résztvevő, **14 714 fő nemzetközi mobilitásához** járult hozzá.

¹ az előkészítő látogatások pályázattípus adatai nélkül – ez a pályázattípus 2013-ban már nem volt pályázható a program befejeződése miatt

² 2012-ben a program európai szinten jelentős kiegészítő támogatásban részesült, így a magyar pályázati keret

II. 1. Az Egész életen át tartó tanulás programja (Lifelong Learning programme – LLP)

A) Comenius

A Comenius alprogram az oktatás óvodától az érettségiig terjedő szakaszára összpontosít. Hozzá kíván járulni a közoktatás minőségének fejlődéséhez, erősíti annak európai dimenzióját, illetve segíti a nyelvtanulást. A COMENIUS alprogram decentralizált része 2013-ban hat pályázattípusból állt:

- COMENIUS Iskolai együttműködések
- COMENIUS Egyéni diákmobilitás
- COMENIUS Régió együttműködések
- COMENIUS Előkészítő látogatások (2013-ban nem jelentettünk meg felhívást)
- COMENIUS Szakmai továbbképzés pedagógusoknak
- COMENIUS Tanárasszisztensi akció (magában foglalja a tanárasszisztensek fogadását is)

A program valamennyi akciója esetén az előző évekhez hasonló töretlen népszerűségről számolhatunk be; a célcsoport jól ismeri az akciók által kínált lehetőségeket.

Összesen **1229 pályázat** érkezett, melyek közül **435 pályázatot** állt módunkban támogatni. Összességében **közel 4500 mobilitást** támogatott a program, mely ugyan valamelyest kevesebb az előző évhez képest, azonban mégis kiemelkedőnek tekinthető.

Az *Egész életen át tartó tanulás programon* belül a Comenius program keretében érkezik a legtöbb pályázat a Nemzeti Irodához, ami az Európai Bizottság által elvárt adminisztrációt figyelembe véve évről évre komoly kihívást jelent számunkra.

A Comenius régió együttműködések kivéve valamennyi pályázattípus esetében **felülmúlta az előzetes várakozásainkat a beadott pályázatok száma**, illetve a Comenius iskolai együttműködések esetén azon intézmények is a vártnál jóval nagyobb számban nyújtottak be pályázatot (179 db), melyek a megelőző öt évben még nem pályáztak.

A Comenius szakmai továbbképzés pedagógusoknak pályázattípus az előző évekhez hasonlóan nagyon népszerű, így sajnos csak a pályázatok harmadát állt módunkban támogatni, aminek következtében esetenként kiváló minőségű pályázatokat is el kell utasítanunk.

2013-ban egy felmérés keretében megvizsgáltuk a *Comenius szakmai továbbképzés pedagógusoknak* akció 2010, 2011 és 2012. évi megvalósításának, működésének sikerességét a résztvevők véleményének tükrében, a következő négy fő területen:

- a pályázatra történő jelentkezés háttere
- a részvétel eredményeinek disszeminációja
- a részvétel hozadékai, esetleges negatívumai, a további fejlesztés lehetőségei
- fenntarthatóság.

A felmérés megállapításai szerint a pályázók jelentkezésének két fő oka a szakmai és nyelvi fejlődés volt, emellett nagy hangsúly került még a kapcsolatépítésre és arra, hogy más

kultúrákat ismerjenek meg. A tanultak napi gyakorlatban történő alkalmazásának számos formáját sorolták fel a válaszokban. A továbbképzés hozadékai összhangban voltak az elvárt eredményekkel, melyek kiegészültek további eredményekkel, főként a pályázók személyes fejlődése terén.

A Comenius egyéni diákmobilitás akció Magyarországon 2012-ben indult útjára. Az első évhez képest jelentős előrelépést hozott, hogy 2013-ban 39 középiskolás tölthet(ett) minimum 3 hónapos tanulmányi időszakot egy külföldi közoktatási intézményben, illetve 19 külföldi diák érkezett Magyarországra hasonló céllal. A diákok életkora miatt az akció nagy felelősséget ruház az iskolákra, és új feladatokat ró a Nemzeti Irodára is. Feladataink közé tartozott olyan felkészítő tréningek szervezése, melyek támogatják a kiutazó diákokat és mentortanáraikat, illetve elősegítik a beérkező diákok és mentortanárok együttműködését.

A program kapcsán összességében pozitív a részt vevő pedagógusok és tanulók visszajelzése.

A Comenius tanárasszisztensi akció esetén szintén kiemelt feladatunk a tanárasszisztensek felkészítése. Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy tevékenységükkel hogyan segíthetik fogadóintézményük mindennapi munkáját, illetve nagy hangsúlyt helyezünk arra, hogy méltón képviseljék országunkat.

B) Erasmus

Az Erasmus alprogram felsőoktatási intézményeknek kínál lehetőséget képzési kínálatuk és szolgáltatásaik korszerűsítésére. A program célja mennyiségében és minőségében növelni a hallgatói és oktatói mobilitást, a nemzetközi projektek számát, a felsőoktatási intézmények-vállalkozások közötti együttműködést, valamint fejleszteni a tanulmányok és végzettségek átláthatóságát és maradéktalan akadémiai elismerését.

Az Erasmus alprogram az Európai Bizottság egyik legsikeresebb és legismertebb programja, mely már több mint 3 millió felsőoktatási hallgató mobilitását segítette elő Európában. Az egykori Erasmus hallgatók szerint az Erasmus tapasztalat a végzés utáni munkakeresést is megkönnyítette számukra.

Az Erasmus programban részt venni kívánó felsőoktatási intézménynek jóváhagyott Erasmus University Charterrel kell rendelkeznie. Az intézmények a Charterben deklarálják a program minőségi megvalósítása iránti elkötelezettségüket, az általános követelmények betartását. 2012-ben Európa több mint 4600 felsőoktatási intézménye rendelkezett Erasmus University Charterrel.

Az Erasmus program decentralizáltan kezelt részei a következők:

- Erasmus mobilitási pályázat
- Erasmus intenzív nyelvi kurzus kurzusszervezők részére
- Erasmus intenzív program
- Erasmus előkészítő látogatások

Erasmus mobilitási pályázat

Az LLP 2013-as Általános pályázati felhívása alapján a felsőoktatási intézmények 2013. március 8-i határidővel Erasmus mobilitási pályázatot nyújthattak be a Tempus Közalapítványhoz. A pályázattól várt eredmény, hogy Erasmus hallgatói tanulmányt folytasson

legalább 3200 hallgató, külföldi szakmai gyakorlaton vegyen részt legalább 750 hallgató, külföldön oktasson legalább 830 oktató, külföldi továbbképzésen, tanulmányúton vegyen részt felsőoktatási intézmények legalább 270 munkatársa, a 2013/14-es tanévben. (Ezek a létszámok az Európai Bizottsághoz benyújtott és elfogadott 2013-as munkatervünkben szerepelnek, a tervezés dátuma 2012. szeptember.) Az *évek óta állandó számú* 51 pályázásra jogosult intézmény közül 47 nyújtott be határidőre mobilitási pályázatot, és nyert el összesen **10 554 030 € támogatást** (hallgatói tanulmányi időszakra 7 000 000 €, szakmai gyakorlatra 1 681 250 €, oktatói mobilitásra 700 000 €, személyzeti mobilitására 400 030 €, mobilitás szervezésre pedig 772 750 € összeget).

A 2012/2013-as tanév eredményei

	kiutazók száma	összesített hossz	átlagos időtartam	átlagos támogatás	legnépszerűbb tématerület
Hallgatói mobilitás	3351 fő	17499.5 hó	5.22 hó/fő	419.78 €/hó	Business and administration
Szakmai gyakorlat	1036 fő	4254.6 hó	4.11 hó/fő	462.11 €/hó	Business and administration
Oktatói mobilitás	1178 fő	7122.0 nap	6.05 nap/fő	106.13 €/nap	Foreign languages
Dolgozói mobilitás	561 fő	3452.0 nap	6.15 nap/fő	128.48 €/nap	Training

Örvendetes, hogy a felsőoktatási hallgatók esetében a kiutazók számának szerény növekedése úgy is lehetséges volt, hogy az **átlagos havi ösztöndíj mértéke jelentősen megnőtt**, és tanulmányi időszak esetében elérte a havi 420 eurót, szakmai gyakorlatok esetében pedig a 462 eurót, ezzel a program szélesebb célcsoportok számára vált elérhetővé.

Erasmus intenzív nyelvi kurzusok

Az Erasmus intenzív nyelvi kurzusok (EILC) a tanulmányi/gyakorlati ösztöndíjat elnyert hallgatók nyelvi és kulturális felkészítését szolgálják. A kurzusok időtartama 2-6 hét. A program egyre népszerűbb, mind a kiutazó, mind pedig a hazánkba érkező EILC hallgatók számát tekintve. A kiutazó hallgatók 2013-ban 24 nyelv közül (bolgár, cseh, dán, észt, finn, görög, holland, horvát, izlandi, katalán, lengyel, litván, norvég, olasz, portugál, svéd, szlovén, török, valenciai) választhattak. A legnépszerűbb célország évek óta Belgium és Olaszország.

Hasonló jelentőségű a bejövő Erasmus hallgatók részvétele is a Magyarországon szervezett Erasmus intenzív nyelvi kurzusokon, ahol a külföldi hallgatók személyes tapasztalatokat szerezhetnek Magyarországról, a magyar felsőoktatásról, kultúráról, és lehetőségük nyílik magyarul tanulni. A nyelvi kurzusok szervezésére pályázó intézmények köre 2013-ban is megegyezett a korábban pályázókéval.

Erasmus intenzív programok

Ebben a pályázattípusban az „Erasmus University Charter”-rel rendelkező felsőoktatási intézmények valósíthatnak meg nemzetközi intenzív programokat, amelyek elősegítik:

- az európai felsőoktatási térség megvalósítását;
- a felsőoktatás és a felsőfokú szakképzés hozzájárulását az innovációhoz;

- az európai felsőoktatási intézmények közötti együttműködés minőségének javítását és mennyiségének növelését.

Az intenzív programok keretében legalább 3 országból, minimum 10 külföldi hallgató részvételével szerveznek meg a partnerek egy legalább tíznapos tömbösített nemzetközi kurzust, nyári egyetemet, stb. Az IP legfeljebb három évig évente ismétlődhet.

2013-ban 14 felsőoktatási intézmény nyújtotta be hozzánk pályázatát, amelyek közül 9 projektet tudtunk támogatni.

C) Leonardo da Vinci

A Leonardo da Vinci program az Európai Unió szakképzést támogató programja, melynek célja a szakképzési rendszerek, intézmények és gyakorlatok minőségi javítása és így a szakképzés vonzóvá tétele.

A program 2013. évi magyarországi megvalósítását a TKA kiemelkedően sikeresnek ítéli meg. 2013-ban a nagyobb számú mobilitási és partnerségi pályázattípusoknál rekordot döntött a pályázatok száma (annak ellenére, hogy a beadási határidő nagyon közel volt a KLIK, pályázók jelentős részét érintő léterhozásához), és lényegében a teljes keretet sikerült lekötni a jó minőségű pályázatok között. A keret egy – jelen szektor szempontjából – minimális részét a Grundtvig programra csoportosította át az iroda.

A mobilitási pályázattípusban 4 810 788 euróval 2358 résztvevő mobilitását tudjuk finanszírozni – közülük 1791 fő diák, ez meghaladja az előzetesen a tervezett létszámot.

A partnerségi pályázattípus továbbra is sikeres, 18%-kal emelkedett a beadott pályázatok száma (és nőtt a magyar koordinációjú pályázatok száma is). Ezzel együtt a beadott pályázatok minősége is javult, így arányosan több magyar részvételű projekt kapott támogatást, összesen 38 projekt, 656 000 euró értékben.

Mivel ez a pályázattípus csak 2008-ban indult, az eddigi tapasztalatok feltérképezése érdekében a TKA egy tanulmány készítettett, mely az alábbi oldalon érhető el: http://www.tpf.hu/pages/content/index.php?page_id=11267

Az **innovációtranszfer** pályázatok nagyobb, komoly szakmai befektetést igénylő, bevált jó gyakorlatok hazai és külföldi adaptációját célzó projektek, így a minőségen és a megalapozottságon van elsősorban a hangsúly. Nem emelkedett a pályázatok száma 2013-ban, és a nyertes pályázók száma is a megszokott eredményt hozta – de a projektekre támogatási részaránya valamelyest elmaradt az Európai Bizottság által meghatározott százalékaránytól, mert az iroda a projektek komplexitására, futamidejére és az igényelt összeg nagyságára való tekintettel a minőségre még nagyobb hangsúlyt fektetett, így valóban csak a nagyon jó minőségű projektek kaphattak támogatást.

Mivel ebben a pályázattípusban jellemző a kis- és közepes méretű vállalkozások igényeit kiszolgáló képzések, tananyagok átvétele, így erről egy tematikus összegzés, kutatás is készült 2013-ban.

D) Grundtvig

A program célja, hogy európai együttműködési tevékenységek révén hozzájáruljon az általános értelemben vett, szakmától független felnőttoktatás európai fejlesztéséhez. A felnőttoktatás minőségének és hozzáférhetőségének javítása által a Grundtvig program hozzájárul ahhoz,

hogy a felnőtt tanuló teljes értékű, aktív tagja lehessen a társadalomnak, bővüljenek a más kultúrákról szóló ismeretei, életminősége, és munkaerő-piaci esélyei javuljanak.

A program 2013. évi megvalósítása is kiemelkedően sikeres volt. A beadott pályázatok száma – egy pályázattípus kivételével – továbbra is növekedett. Sajnos azonban a rendelkezésre álló pályázati keret nincs összhangban az óriási igényekkel. Az irodának továbbra is sok, jó minőségű pályázatot kellett forráshiányra hivatkozva elutasítania. Ahogy a korábbi években, úgy 2013-ban is a Leonardo program terhére történt átcsoportosítással sikerült ezt a költségvetési feszültséget valamelyest csökkenteni.

Az intézményi pályázattípusok közül a **Tanulási Kapcsolatok, míg az egyéni lehetőségek közül** a továbbképzés felnőttoktatóknak lehetőségre pályáztak a legtöbben.

Előbbiek vonatkozásában a beadott pályázatok száma 18%-kal nőtt, a program 972 000 euró költségvetése azonban újra csak 57 projekt megvalósulását teszi lehetővé.

A másik két intézményi pályázattípus az **Időskorú Önkéntes projektek és a Felnőtt tanulói műhelyek.** Az előbb pályázati aktivitása az utolsó pályázati fordulóban a korábbiaknak megfelelően alakult: 14-17 pályázat érkezik be átlagosan, melyek közül 4-5 db-ot tud támogatni az iroda. A 2013-as évben ez 5 projektet jelentett, 83 732 euró értékben.

A felnőtt tanulói műhelyek pályázattípus az egyetlen, ahol csökkenést mutatott az érdeklődők száma. Ennek oka abban keresendő, hogy mind a pályázat célcsoportja, mind pedig a fókusza teljesen átalakult 2013-ban, és így leszűkült a releváns intézmények köre: kifejezetten az írás-olvasás készséggel foglalkozó szakemberek és az ő szervezeteik számára volt elérhető a pályázattípus. Az új kihívásnak már kevesebb intézmény tudott megfelelni, így a korábbi 4-8 projekt helyett 2013-ban 2 intézmény kapott támogatást.

Az **egyéni pályázattípusok** közül a Látogatások és cserék pályázattípusban beadott pályázatok száma megduplázódott – a keret azonban maradt a régi, így a támogatási mutatók jelentősen romlottak: a korábbi 37 pályázat 2013-ban 81-re növekedett, míg a támogatott utazások száma 16 maradt. Az asszisztensi pályázatok és támogatott projektek száma hasonlóan alakult az elmúlt évhez. Itt 2012-höz hasonlóan 7 jelentkezőt tudott az iroda támogatni.

E) Szakértői tanulmányutak

A Szakértői tanulmányutak az Egész életen át tartó tanulás program Transzverzális programjai között kulcsfontosságú szerepet tölt be. Fő célja, hogy támogassa az Európai Uniónak az oktatási és képzési rendszereket érintő célkitűzéseit, ezen belül elősegítse az európai szintű információ- és tapasztalatcserét és az egymástól tanulást oktatási és képzési kérdésekben, terjessze a szakértői tanulmányutak résztvevői által megszerzett ismereteket és nemzetközi tapasztalatokat, összekapcsolja a szakértői tanulmányutakat az Oktatás és képzés 2020 munkaprogrammal, valamint a Bologna és a Koppenhága folyamattal. Minthogy a Szakértői tanulmányutak a Transzverzális programok része, kiváló alkalmat teremt a szektorális programokhoz (Comenius, Erasmus, Grundtvig, Leonardo da Vinci) való kapcsolódáshoz is.

2013. rendhagyó év volt a program tekintetében, hiszen az Erasmus+ program megalakulásával a Szakértői tanulmányutak pályázattípus megszűnik. Az előző évekhez képest jóval több pályázat érkezett, ami azt bizonyítja, hogy hazánkban is komoly érdeklődés övezi a tapasztalatcserén alapuló tanulási formát. A támogatott pályázatok 20%-a helyi, regionális vagy nemzeti hatóságok képviselőitől érkeztek, így a program jó eséllyel tudja támogatni a nemzetközi eredmények, jó gyakorlatok hazai beépülését.

II.2. Az Egész életen át tartó tanulás programhoz kapcsolódóan megvalósított tematikus hálózatok

NetECVET

Az Európai Szakoktatási és Szakképzési Kreditrendszer (ECVET) bevezetése és széles körben való használata előtt álló egyik legnagyobb kihívás a szakoktatás és szakképzés sokfélesége. Ezt felismerve jött létre a NetECVET tematikus együttműködés 15 nemzeti iroda, köztük a Tempus Közalapítvány részvételével, azért hogy pályázóink a mobilitási projektek során az elismerés minél hatékonyabb eszközeit használhassák. A hálózat egy ECVET-eszköz csomag összeállítását vállalta, melynek segítségével a felhasználók könnyedén "ECVET-baráttá" tehetik projektjeiket, ezzel elősegítve az azon keresztül megszerzett tudás későbbi elismerését. Ez az ECVET elemeket tartalmazó gyűjtemény elérhető a projekt honlapján: <http://www.ecvet-toolkit.eu/> és <http://netecvet.com/>

Munka alapú tanulás (Work-based Learning)

A Tempus Közalapítvány részt vesz ebben a példátlanul széles körű, 29 országot magában foglaló együttműködésben. A téma fontosságát jelzi a résztvevők magas száma mellett az, hogy az Európai Bizottság nagyon hamar reagált az LLP programot koordináló irodák jelzésére, és a European Alliance for Apprenticeship kezdeményezés részeként támogatást különített el erre a tematikus együttműködésre. A 2013-as év elsősorban a pályázat előkészítésével zajlott. A koordinációt a német iroda vállalta, ők fogják össze az együttműködést, amely a NetECVET-hez hasonlóan egy jó gyakorlat gyűjteményt és annak webes, felhasználóbarát megosztását célozza. Mivel a téma igen tág, ezért az együttműködés az alábbi szakmai aspektusokat fogja vizsgálni: KKV-k támogatása / a szakképzés vonzereje / oktatás és munka világának együttműködése / tananyagfejlesztés / munka alapú tanulás és a felsőoktatás / oktatók és tanárok.

A Tempus Közalapítvány a találkozókra való részvételt, a jó példák megosztását és disszeminációs rendezvényt vállalt – ez utóbbit az osztrák irodával közösen.

II.3 ECVET nemzeti szakértői hálózat

Új kihívás volt a 14 főből álló és eleinte változó összetételű ECVET szakértői hálózat munkájának koordinálása, annak is következtében, hogy az ECVET itthoni kevésbé ismert, és így az egyértelmű szakpolitikai beágyazottság is hiányzik.

Az iroda igyekezett mind a hazai (LLP/Leonardo hazai pályázatok, elsősorban a mobilitás), mind pedig a nemzetközi (NetECVET együttműködés) szinergiákat kihasználni.

A hálózat munkája 2013-ban már láthatóbb eredményeket is hozott, annak következtében, hogy elindult a MKKR szakképzési vonatkozású kidolgozása a TAMOP 2.2.1/12-es projekt 5. alprojektjében. Mivel a szakértői hálózat tagjai és a fejlesztő projekt között átfedés van, így az információ gördülékenyen áramlik a felek között.

Az iroda 2013-ban 2 alkalommal szervezett ECVET szemináriumot mobilitási pályázók számára. A hálózat tagjai szintén kétszer találkoztak, melyek közül az egyik alkalom a szakképzés és a felsőoktatás közötti átjárást hivatott elősegíteni a Bologna hálózat tagjaival történt konzultáció segítségével.

Készült két kiadvány: egy részletes disszeminációs füzet „Rugalmas és átjárható szakképzés” címmel, mely több aspektusból járja körbe az ECVET kérdését, és egy a felhasználók számára

a célokat megvilágosító szórólap. A két kiadvány elérhető a Tempus Közalapítvány honlapján: http://www.tpf.hu/pages/books/index.php?page_id=35&books_id=289

A hálózat a munkája eredményét, és a szakmai dilemmák egy részét a 2013. december 4-én megrendezett szakmai konzultáción tárta a szélesebb közönség elé. A hálózat munkája 2014-ben is folytatódik.

II.4 Esélyegyenlőség

. A Tempus Közalapítvány alapító okiratában meghatározott feladatai között 2003 óta szerepel az alábbi célkitűzés: “A magyar oktatás keretein belül a nők és a férfiak esélyegyenlőségének előmozdítása, a fogyatékkal élő személyek igényeinek kielégítése, a rasszizmus és az idegengyűlölet leküzdésének elősegítése.” Az esélyegyenlőség hangsúlyosan jelenik meg az *Egész életen át tartó tanulás* programjában.

Az esélyegyenlőség biztosítására a kuratórium minden évben meghatározza a hátrányos helyzetűek támogatását szolgáló bírálati szempontrendszert. A következő arányok alakultak ki a 2012-es pályázati évben:

- A Comenius szakmai továbbképzés pedagógusoknak program keretében 25 támogatott pályázó részesült többlettámogatásban hátrányos helyzetűekre való tekintettel.
- A Leonardo Da Vinci program mobilitási pályázattípusában az 1755 szakmai alapképzésben résztvevő tanuló közül 851 hátrányos helyzetű tanuló (48,5%) részvételét tervezik. Ez 10%-kal magasabb a 2012-es adatnál.
 - A hátrányos helyzetre való tekintettel a kiutazók többlettámogatásban részesülnek, valamint azok az intézmények, akik hátrányos helyzetű tanulókat vonnak be a projektekbe, a tartalmi bírálatnál többletpontokat kapnak.

III. Az Egész életen át tartó tanulás stratégiájának megvalósítása témában elnyert európai uniós projektek

A TKA tudásmenedzsment tevékenységét az oktatásért felelős tárca felkérésére és támogatásával valósítja meg. Ennek célja az európai uniós közös oktatási célkitűzések hazai megvalósításának előmozdítása és az egész életen át tartó tanulás (LLL) hazai stratégiájának megvalósításában való aktív szerepvállalás a nemzetközi tudás és tapasztalat integrálásával. 2013-ban összesen hat nyertes pályázattal foglalkoztunk. Ebből kettő épp csak áthúzódott az előző évekről, 2013 januárjában lényegében a projektek összegzésére és zárására került sor, majd ezt követte a beszámoló elkészítése az Európai Bizottság Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynöksége (EACEA) felé.

A partnerségben megvalósuló Esélyteremtés szakképzéssel (PSIVET) című projekt a befogadó iskola megteremtése témát járta körbe több szempontból. A záró kiadványban összegeztük az egyéves kutatási munka eredményeit (9 hátránykompenzációs programelemzés készült el, melyek összehasonlító adatbázisa a www.psvet.hu oldalon érhető el), a projekt során fejlesztett és megvalósított vezetői képzés tanulságait, a nemzetközi tanulmányutak tapasztalatait és szakpolitikai ajánlásokat fogalmaztunk meg a döntéshozók számára. Mind a zárókonferencia, mind a kötet pozitív visszhangot kapott szakmai körökben.

A Nemzetközi együttműködés az iskolavezetésért (International Cooperation for School Leadership) című nemzetközi partnerségben megvalósuló projekt során egy közép-európai iskolavezetői kompetencia keretrendszer került kidolgozásra (Central5), melyet kutatási és fejlesztési tevékenységek során alakítottunk ki öt európai ország együttműködésében. A projekt eredményeit a "The Art and Science of Leading a School" című kötet foglalja össze, melyre a nemzetközi szakma pozitívan reagált, a hazai TÁMOP fejlesztési programok pedig komoly érdeklődést mutatnak iránta.

Ugyan az ebben a projektben felállt és több éven át együttműködő partnerség nem folytatódott, többekkel továbbra is közösen dolgozunk együtt az Európai Szakpolitikai Hálózat az Iskolavezetésről (European Policy Network on School Leadership – EPNoSL) európai hálózatban, melyben 2013-ban már második éve a tudásmenedzsment tevékenységekért felelős koordinátor szerepét láttuk el. Feladataink voltak többek között:

- tudásmegosztó fórumok építése (európai és nemzeti szinten): online platform működtetése – 6 webinárium és 5 online fórumbeszélgetés megszervezése – és 20 nemzeti network tevékenységeinek katalizálása;
- a projektben megvalósuló 5 nagy kutatási terület közül a megosztott vezetéshez (distributed leadership) kapcsolódó kutatás vezetése; és a hazai elemzések elkészítése
- magyarországi nemzeti hálózat építése;
- projektmenedzsment bizottsági, valamint több szervezőbizottsági (pl. PLA-k) tagság;
- előadások tartása és műhelyek vezetése a projekt keretében szervezett találkozókra és egymástól tanulási fórumokon (PLA-kon): Hollandiában, Finnországban és Litvániában.

2013. május végéig tartott a 2012-ben megkezdett Közösségi Út a Tanuláshoz (KÚT Program) című nagyszabású projekt, amelynek fókuszában a különböző tanulási formák és azok magyarországi hozzáférhetőségének vizsgálata állt, különös tekintettel az informális és nem formális tanulásra, valamint a közösségi tanulás lehetőségeinek feltárására és fejlesztésére. Helyzetfeltáró kutatás készült 34 interjú és dokumentumok elemzése alapján, valamint egy kiadvány *Üzenet a palackban – Fiatal kutatók gondolatai az egész életen át tartó tanulásról* címmel, 19 szerző írásaival. A kiadvány egyben megjelenési lehetőséget teremtett fiatal kutatók számára, akik különböző tudományterületek képviselőiként saját szemszögükből közelítettek az egész életen át tartó tanulás fogalmához vagy éppen gyakorlatához.

A 2012-ben lezajlott közösségi projekteket támogató képzés záróakkordja volt a Közösségi Út a Tanuláshoz Díj meghirdetése, a zsűriző rendezvény és gálaesemény. A kiállításokkal is egybekötött kreatív szakmai nap címe *A tanulás jövője – közösségi utak a tanulásban* volt, melyhez kapcsolódóan a témát feldolgozó önálló Facebook oldalt is elindítottunk.

A Tempus Közalapítvány honlapján működő Módszertani ötletgyűjteményben évek óta teret biztosítunk a kompetencia alapú oktatás jó gyakorlatainak megjelenítésére is, a pedagógusok által használt eszközök megismertetésével és terjesztésével, illetve az egyes módszerek kompetenciaterületenként való csoportosításával, keresési lehetőséggel. Az ötlettár sikerére és tapasztalataira építve egy Digitális Módszertárat fejlesztettünk, mely a pedagógiai tervezés és tanulásszervezés tárgykörébe tartozó dokumentumoknak, módszertani ötleteknek ad helyet, melyek a digitális nemzedék interaktív tanulását, tanítását segítik az IKT eszközök kreatív használatával, azoknak a tanórai vagy tanórán kívüli alkalmazásával. A Digitális Módszertárhoz kapcsolódó felhívásra jelentkezők közül a legjobbakat jutalmaztuk, a díjat az évente megrendezésre kerülő nagyszabású Digitális pedagógus konferencián adtuk át.

Tudásmenedzsment és szakmai együttműködés az egész életen át tartó tanulás előmozdításáért Magyarországon (TANDEM) címmel indítottuk el 2013-ban egyik új projektünket az ifjúsági munkanélküliség háttértényezőinek azonosítása, az egyes érintett célcsoportok problémáinak jobb megismerése és célzott megoldásokon való szektorközi gondolkodás támogatása érdekében, tudásmegosztó fórumokon. A projekt során vizsgáljuk, hogy az alulképzett fiatalok körében Magyarországon milyen speciális problémák gátolják a munkavállalást, és milyen eszközökkel biztosítható számukra a munkavállaláshoz szükséges kompetenciák fejlesztése.

Ezek azonosított fő területei és a téma kapcsán elvégzett tevékenységek a következők:

- A funkcionális analfabetizmus újratermelődésének csökkentése érdekében olyan helyi fejlesztési projektek kidolgozását támogatjuk, amelyek azonosítják az alulképzett fiatalok tanulásba és munkába való bevonásának még ki nem próbált lehetőségeit az adott település vagy a térségben többféle feladatot is ellátó iskolaközpont saját keretein belül, de fokozottan együttműködve természetes partnereikkel. A számukra nyújtott, 2014-ben befejeződő képzés során nemzetközi példákat is megismertetünk velük, melyeket a szakirodalom feldolgozása mellett a projekt során lebonyolított tanulmányutak tapasztalataiból állítottunk össze.
- A hazai környezetben specifikus problémát jelentő tényezők között kiemelt jelentőségű a nyelvtudás hiányossága, ezért a nyelvtanárképzés megújítási lehetőségei terén tudásmegosztó fórumot szerveztünk, valamint a ritkábban oktatott nyelvek oktatásának elősegítése érdekében a fiatalokat megszólító kisfilmes kampányt hirdettünk.
- Kapcsolódva a felsőoktatás módszertani kultúraváltásának témaköréhez, valamint az uniós és hazai szinten is problémát jelentő természettudományos és műszaki területek iránti alacsony érdeklődésre reagálva, innovációkat gyűjtöttünk a STEM területébe tartozó felsőoktatási kurzusokból, melyek közül a legjobbakat elismerésben részesítjük.
- Az évek óta sikerrel futó „Alma a fán” műhelymunka-sorozatot a tanári kompetenciák fejlesztése érdekében 2013-ban is folytattuk hat témában: befogadó iskola, érzelmi nevelés, az együttműködés kultúrája, tanári motiváció, adaptív pedagógia, digitális írástudás.

Végzettséget mindenkinek! – QALL címmel szakmai párbeszédet indítottunk útjára a korai iskolaelhagyás okairól, következményeiről, megelőzésének lehetőségeiről, a szektorok közti együttműködés erősítése és a nemzeti stratégia alapjainak lerakása érdekében. A projekt során kiemelt figyelmet fordítunk a helyi szereplők aktív bevonására és tájékoztatására, a lemorzsolódás csökkentésében tevékenyen érintett oktatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális szakemberek közös fórumainak megszervezése által. Főbb tevékenységeink a következők voltak és zajlanak még 2014-ben is:

- Hazai és nemzetközi helyzetelemzés (tanulmányok feldolgozása és jó példák gyűjtése, közzététele, országlátogatások);
- megyei koordinátor hálózat felállítása a helyi szintű képviselő és implementáció elősegítése érdekében, számukra elméleti és hálózatépítési képzés tartása továbbá utánkötő képzés a helyi szintű hálózatépítés megtámogatására;
- 7 regionális konferencia szervezése a megyei koordinátorok bevonásával, web alapú tudásbázis kialakítása, egyéb disszeminációs tevékenységek.

IV. A Campus Hungary kiemelt projektek megvalósítása

A Tempus Közalapítvány a Balassi Intézet konzorciumi partnereként 2012. június 1-jén kezdte meg a Campus Hungary TÁMOP-4.2.4. B1 országos projekt, 2012. augusztus 1-jén pedig a Campus Hungary TÁMOP-4.2.4.B2 konvergencia régiós projekt megvalósítását. Az országos

projekt várható befejezési dátuma 2014. október 31. míg a konvergencia régiós projekt 2015. június 30-án zárul.

A Tempus Közalapítvány tevékenységeinek célja a projektek keretében a felsőoktatási intézmények nemzetköziesedési folyamatának, a felsőoktatási intézmények humánerőforrás fejlesztésének, valamint a felsőoktatási intézmények nemzetközi megjelenésének és kapcsolatépítésének támogatása, illetve a hallgatók felkészítése a külföldi mobilitásra.

A projekt keretében **számos kutatás és tanulmány készítésére, illetve adatbázisok létrehozására** került sor. 2013 februárjában készült el az „*Összegző tanulmány és piackutatás a magyar felsőoktatás versenyképességéről, pozíciójáról a felsőoktatási mezőnyben*” című kutatás. Szeptemberre elkészült több tanulmány, a „*Mobilitást ösztönző és akadályozó tényezők Magyarországon*” összefoglaló címmel. A tanulmányok az ECTS kreditrendszer alkalmazását, a belföldi hallgatók mobilitással kapcsolatos személyes és interkulturális kompetenciáit, az intézmények nemzetköziesítését és az ezzel kapcsolatos hallgatói véleményeket, valamint a hazánkban tanuló külföldi cserehallgatók véleményét vizsgálták. 2013 második felében kezdődött meg a *felsőoktatási intézmények nemzetközi kapcsolatait tartalmazó adatbázis*, valamint a *szakmai gyakorlati fogadóhelyek adatbázis* fejlesztése, illetve elindult a fejlesztés a *külföldön tapasztalatot szerzett oktatók, oktatási innovátorok hálózatának adatbázisa* kapcsán is. A fejlesztések várhatóan 2014 első felében fejeződnek be.

A **felsőoktatási intézmények hálózati együttműködésének kialakítását** a Tempus Közalapítvány az intézményi Campus Hungary koordinátori hálózat működtetésével, az intézmények folyamatos informálásával segíti elő. Budapesten és Kecskeméten került sor egy Campus Hungary koordinátori információs nap megtartására 2013 júniusában és novemberében.

Kiemelt tevékenység a **felsőoktatási intézmények kompetencia fejlesztése**, melyet elsősorban szakmai műhelyek (**PLA – Peer Learning Activity**) szervezésével, valamint az első, úgynevezett nemzetköziesítési szakmai műhelyhez kapcsolódó **nemzetköziesedési audit** megszervezésével valósít meg a Tempus Közalapítvány. A nemzetköziesítési PLA megrendezésére 2013 őszén került sor, amelyen nemzetközi szakemberek bevonásával kidolgozásra került a nemzetköziesítési tanúsítási eljárás módszertana.

A **szakmai támogatás biztosítása a programban résztvevő intézmények és hallgatók részére** képzések és hallgatói tréningek segítségével valósult meg. Az országos projekt keretében összesen 11 **képzés** került megrendezésre, melyeken több mint 30 felsőoktatási intézmény 300 munkatársa vett részt. A konvergencia régiós projekt keretében 56 kiképzett képzővel eddig 4 db régiós képzés zajlott le, 74 fő részvételével 16 felsőoktatási intézményből. További 26 regionális képzés várható 2014-ben. A képzések az interkulturális felkészítéssel, az EU angol szaknyelv használatával, a felsőoktatási nemzetközi marketinggel, valamint az intézmények idegen nyelvű honlapjainak fejlesztésével foglalkoztak. Sor került továbbá egy esélyegyenlőségi-mobilitási-angol képzésre is. A **hallgatói tréningeket** a konvergencia régiós projekt keretében szervezte a Tempus Közalapítvány. Az előzetes képzésben részesülő 28 tréner az alábbi témákban tartott tréningeket a diákoknak: nyelvi készségfelmérő angolból, interkulturális, motivációs (túlélő) és személyes kompetenciafejlesztő tréning. A 23 tréningen 205 hallgató vett részt.

Az intézményi és hallgatói cserekapcsolatok bővítését, valamint a **felsőoktatási intézmények nemzetközi hálózatépítését** számos külföldi megjelenéssel, konferencia részvétellel segítette

elő a Tempus Közalapítvány. 2013-ban Isztambulban került sor az éves *EAIE konferenciára*, ahol a Campus Hungary standon 11 egyetemmel közösen képviselték a magyar felsőoktatást a TKA munkatársai. A több mint 4500 fős rendezvényen 86 ország intézményeinek képviselői voltak jelen. Az *Indonéz-Magyar Felsőoktatási Fórum* októberben zajlott Jakartában, a Tempus Közalapítvány szervezésében, 16 magyar, 18 indonéz felsőoktatási intézmény, a Magyar Rektori Konferencia és a lengyel LLP nemzeti iroda részvételével. A rendezvényen összesen 56-an voltak jelen. A következő két napon az *5. Európai Felsőoktatási Vásáron (EHEF)* 16 magyar felsőoktatási intézmény képviselője összesen 9 standon reprezentálta a magyar felsőoktatást a projekt támogatásával. A vásáron a két nap alatt több mint 11.400 potenciális hallgató fordult meg. Novemberben került sor az *INTERUV második regionális konferenciájára* Rómában, ahol 5 magyar felsőoktatási intézmény részvételét támogatta a Tempus Közalapítvány az országos projekt keretében, melynek célja a felsőoktatási intézmények nemzetköziesítési folyamatának támogatása volt a már működő közös képzések vizsgálatával, valamint újak indításának előmozdításával. A felsőoktatási intézmények nemzetközi kapcsolatépítésének elősegítése érdekében a *39. és 40. ACA European Policy Seminar*-on 9 magyar felsőoktatási intézmény egy-egy munkatársának részvételét támogatta a TKA a projektek keretében.

Ezen felül fontos célkitűzés a **felsőoktatási intézmények és az üzleti szféra együttműködésének támogatása** is. Az országos projekt keretében az első kapcsolódó rendezvény megrendezésére júniusban került sor „*A kooperatív/duális képzés, mint a felsőoktatási intézmények nemzetköziesítésének lehetséges eszköze*” címmel, melyen közel 40 meghívott vett részt. Novemberben a Bologna Tanácsadó Hálózattal együttműködve az „*Üzlet és felsőoktatás a 21. században*” című rendezvény keretében közel 100 egyetemi és céges résztvevőnek nyílt lehetősége a kapcsolatépítésre. Ezen kívül a *Pályaorientációs Állásbörzén*, valamint a *Figyelő Top 200* konferencián is megjelent a Tempus Közalapítvány a cégekkel való kapcsolatépítés elősegítése érdekében. A Tempus Közalapítvány első alkalommal szervezte meg a konvergencia régiós projekt támogatásával a *Kutatói és Szakmai Gyakorlati Helyek Börzéjét* Budapesten, a Kutatók Éjszakáján. A börze lehetőséget biztosított a kutatói pálya iránt érdeklődő fiatal hallgatóknak, hogy megismerkedhessenek a kínálgató pályázati lehetőségekkel, a kutatói szakmai gyakorlati helyeket kínáló fogadó és képző intézményekkel. A rendezvényen 11 szakmai gyakorlati helyet biztosítani tudó intézmény képviseltette magát.

A TKA számos kiegészítő **kommunikációs tevékenységet** folytatott a magyar felsőoktatás nemzetköziesítése és ismertségének növelése érdekében. 2013 nyarán a *Users' Guide to Hungary* című kiadvány a frissítését követően 6000 példányban került kinyomtatásra, melyek nagy részét eljuttatta a TKA a hazai felsőoktatási intézmények számára. Az év során elkészült a Campus Hungary weboldal Tempus Közalapítvány aloldala is (<http://www.campushungary.hu/tempus>). 2013-ban négy egyetemi városban öt *Campus Hungary ösztöndíjas börze* valósult meg, melyeken körülbelül ezer érdeklő fordult meg. A börzék célja a hallgatók, oktatók és a felsőoktatásban dolgozó munkatársak tájékoztatásán túl az, hogy a fiatalok megtapasztalhassák, milyen élményekkel, lehetőségekkel és előnyökkel járhat egy-egy külföldi ösztöndíj. A Tempus Közalapítvány 135 db olyan *sajtómegjelenést* regisztrált, amelyben a Campus Hungary programot említették.

V. A Ceepus program

A Közép-Európai Felsőoktatási Csereprogram célja, hogy a felsőoktatás területén együttműködő partnerintézmények között lehetővé tegye oktatói és hallgatói mobilitások lebonyolítását, nyelvi és szakmai kurzusok, speciális kurzusok, valamint hallgatói kirándulások szervezését, támogassa hosszú távú szakmai együttműködések kialakulását a térségben, ezzel elősegítve Közép-Európa stratégiai szerepének erősödését.

CEEPUS támogatást jelenleg Albánia, Ausztria, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Csehország, Horvátország, Koszovó, Lengyelország, Macedónia, Magyarország, Moldova, Montenegró, Románia, Szerbia, Szlovákia és Szlovénia akkreditált felsőoktatási intézményeiben lehet felhasználni.

A CEEPUS program pályázati kerete 2013-ban 31 070 000 forint volt. Örömmel szolgált, hogy az erről szóló szerződést időben megkötöttük az Emberi Erőforrások Minisztériumával, a támogatási összeg pedig szintén idejében megérkezett.

A Közalapítvány kiemelten fontos feladatának tartja a közép-európai térség mobilitásának ösztönzését, amely túlnyúlik az uniós határokon. Ezért nagy hangsúlyt fektetünk leendő pályázóink tájékoztatására is, hogy minél többen vehessenek részt a sikeresen működő programban.

A folyamatos tájékoztatás mellett további célunk, hogy összegyűjtsük és bemutassuk a 2013-ban éppen húsz évre visszatekintő CEEPUS program keretében megvalósult együttműködések tapasztalatait, szakmai eredményeit, és széles körben terjesszük azokat.

Hálózati pályázatok

A 2012/2013-as tanévben 51 hálózatból hatot koordináltak magyar intézmények, és összesen 90 alkalommal vett részt a hálózatokban magyar egyetem vagy főiskola valamelyik oktatási egysége. Az egyes országok aktivitása eltérő a hálózatokon belül, de jelentősen befolyásolja a lehetőségeiket a rendelkezésre álló hónapkeret, azaz a fogadó ország által biztosított költségvetés. Magyarország fogadási hónapkerete – az oktatásért felelős minisztérium vállalása alapján – 315 hónapból állt 2012/2013-ban (a 2013/2014-as tanévben a Minisztérium 326 hónapra emelte a keretet).

A CEEPUS program forrásfelhasználása

CEEPUS (2012/2013-as tanév)	
Hálózatok száma (összesen)	51
Magyar koordinációjú hálózat	6
Beutazó hallgatók (fő)	127
Beutazó oktatók (fő)	77
Beutazók száma összesen (fő)	204
Kiutazó hallgatók (fő)	245
Kiutazó oktatók (fő)	162
Kiutazók száma összesen (fő)	407

Egyéni mobilitás

A hallgatói és oktatói mobilitás a CEEPUS hálózatokon belül történik. Ha egy oktató vagy hallgató nem talál saját intézményében megfelelő hálózatot, freemoverként is részt vehet a programban, ha az adott célország hálózatai nem használták ki a teljes hónapkeretüket. A felajánlott 315 beutazó ösztöndíjas hónap kihasználtsága a 2012/2013-as tanévben 98,6%, 310,5 hónap.

A programban részt vevő felsőoktatási intézmények 204 főt (127 hallgató + 77 oktató) fogadtak Magyarországon, míg 407 magyar (245 hallgató + 162 oktató) töltött ösztöndíjas időszakot más CEEPUS országban.

A magyar kiutazó ösztöndíjasok legkedveltebb célországa Ausztria, de igen nagy népszerűségnek örvend még Románia, Csehország, Szlovákia és Lengyelország is. A legtöbb beutazó hallgató – szintén mondhatjuk már, hogy hagyományosan – Romániából érkezik, majd sorrendben ezt követi Lengyelország, Szlovákia, Csehország, és Ausztria.

Speciális kurzusok

2013 nyarán a Debreceni Egyetem és a Pannon Egyetem speciális kurzusát támogattuk külön pályázati felhívással.

Támogatott speciális kurzusok

Intézmény	Hálózat	Megítélt támogatás
Debreceni Egyetem	RO-010	1 605 000 Ft
Pannon Egyetem	AT-042	1 135 000 Ft

A Debreceni Egyetem nyári egyetemét a maradványhónapok terhére tudtuk támogatni, a Pannon Egyetemmel azonban külön szerződés született.

VI. További felsőoktatási programok

VI.1. Tempus program

A Tempus program egyike azoknak az európai uniós programoknak, amelyeket azért hoztak létre, hogy az EU partnerországokban támogassák a társadalmi és gazdasági reformtörekvéseket. A program kifejezetten a felsőoktatási rendszerek fejlesztését támogatja. A Tempus 2008-ban elindult IV. szakaszában a magyar intézmények (is) nyújtanak segítséget tapasztalataik átadásával a partnerországok felsőoktatási rendszereinek reformjához, intézményeinek fejlesztéséhez. A 2013-as év fontos feladata volt a márciusi pályázati határidőhöz kapcsolódó tájékoztatás és konzultáció.

A Tempus IV. szakaszával a program jelen formájában véget ért, bár a jelenleg futó projektek még éveken át működnek majd. A program utóda az Erasmus+ Felsőoktatási fejlesztési projektek (Capacity Building) pályázattípusa. Nagy hangsúlyt fektettünk az ezzel kapcsolatos naprakész információk beszerzésére és továbbadására: honlapunkat frissítettük, cikkeket jelentettünk meg, intézményeknél tartottunk tájékoztatókat, és 2013. december 5-én

információs napot szerveztünk, a koordinátor részt vett a júliusi brüsszeli Tempus konferencián.

IV.2. Erasmus Mundus program

Az Erasmus Mundus az EU felsőoktatási kiválósági programja, célja, hogy növelje az Európai Felsőoktatási Térség vonzerejét, és elősegítse az európai felsőoktatási intézmények együttműködését a világgal. Az Európai Bizottság a program keretében támogatást nyújt a felsőoktatási intézmények együttműködéséhez, és ösztöndíjat kínál európai és Európán kívüli hallgatóknak és oktatóknak. Ezenkívül pedig olyan projekteket is támogat, amelyeknek célja, hogy növeljék az európai felsőoktatás vonzerejét. 2013-ban információs nappal, kiadványokban történő megjelenéssel, a honlap frissen tartásával, partnerkeresési, ügyfélszolgálat és konzultációs lehetőség biztosításával segítette a TKA a magyar pályázókat. Fontos tevékenység volt az Erasmus+ program előkészítése. Részt veszünk a pályázatok értékelésében, folyamatosan konzultálunk az Európai Bizottsággal a támogatott projektek keretében elkészült programok akkreditációjáról, részt veszünk az EB által Magyarországon szervezett monitoring látogatásokon, konzultálunk a magyar hatóságokkal és szakmai szervezetekkel a program minőségi megvalósításának feltételeiről. Az ilyen jellegű konzultációk 2013-ban főleg a nemzetközi közös képzésekkel kapcsolatos jogi szabályzásra koncentráltak. Együttműködünk a társ nemzeti struktúrákkal a többi részt vevő országban a programról és az európai felsőoktatásról szóló minőségi információterjesztés, a bejövő hallgatók számának emelése érdekében. Az Erasmus Mundus program keretében partnerként veszünk részt három nemzetközi konzorciumban, egy konzorciumot pedig a TKA koordinál a szlovák és az osztrák nemzeti iroda részvételével.

- ECCE Mundus (Enhancing Cross-regional Cooperation in Erasmus Mundus): A TKA vezette konzorcium 2011-ben nyert 170 ezer euró támogatást. A projekt célja, hogy elősegítse a magyar, osztrák és szlovák felsőoktatási intézmények együttműködését a nyugat-balkáni, kelet-európai és közép-ázsiai intézményekkel, kapacitásépítéssel és tréninggel támogassa azokat, valamint népszerűsítse az Erasmus Mundus programot, a közös képzéseket és a mobilitást a régiók között. 2012-ben Budapesten (október) és Bécsben (december), 2013-ban pedig Pozsonyban tartottunk szemináriumokat, 2014-ben Kazahsztánban és Budapesten szervezünk két rendezvényt.
- EMAP 2 (Erasmus Mundus Active Participation): A projekt keretében a programban alulreprezentált, jellemzően 2004-ben vagy 2007-ben csatlakozott tagállamok felsőoktatási intézményeinek aktívabb részvételét segítettük elő két nemzetközi pályázatíró szemináriummal.
- ASEMUNDUS és EuroAsia.net: A DAAD által koordinált projektek az európai és az ázsiai felsőoktatási együttműködést kívánják elősegíteni az ASEM (Asia-Europe Meeting) felhívásának megfelelően, miközben népszerűsítik az Erasmus Mundus programot. A projekt 2009-ben indult, részt vettünk az irányító testület munkájában, valamint az egyik ázsiai kontaktszeminárium előkészítésében és megvalósításában. 2013-ban a záró beszámoló elkészítésére és disszeminációs tevékenységekre került sor.
- INTERUV: A lengyel iroda által koordinált konzorcium 2013 májusában Varsóban, novemberben Rómában szervezett nagyszabású konferenciákat,

amelyek Közép-Ázsiára, ill. a dél-mediterrán térségre fókuszáltak. Ezekre a rendezvényekre 8 hazai felsőoktatási intézményt juttattunk ki.

VI.3. Alumni for Europe Hálózat

Az Alumni for Europe (AfE) az európai képzési programokban részt vett diákok, fiatal diplomások interaktív hálózata, amelyet a Tempus Közalapítvány hozott létre az általa koordinált programokra.

Az AfE hálózatot a Tempus Közalapítvány keretein belül működő AfE iroda fogja össze, azzal a céllal is, hogy további támogatásban részesítse ezen kiemelkedő képességű, speciális szakmai, nyelvi és kulturális ismeretekkel rendelkező csoport tagjait.

2013-ban az AfE fő tevékenysége az EU osztályfőnöki órák 2013 c. projekt megszervezése volt, melynek lebonyolításában közreműködött a Magyarországi Erasmus Hallgatókért Alapítvány is. A 2013 október-novemberében lezajlott projektben 21 volt ösztöndíjas hallgató 24 középiskolában összesen 53 rendhagyó osztályfőnöki órát, előadást tartott a nemzetközi mobilitási programokban szerzett saját élményeiről. Az osztályfőnöki órák célja, hogy az érettségihez közeledő tizenegyedikes és tizenkettedikes diákok felsőoktatási tanulmányaikat hallgatói mobilitás szempontjából is tudatosan tervezzék, hiszen a Bologna rendszer miatt már első-, másodéves korban célszerű pályázatot benyújtani külföldi részképzésre. Az előadásokon összesen 1529 középiskolás vett részt.

A résztvevők a projekt után több TKA-s programon is részt vettek, pl. az Educatio Szakkiállítás standnál élő könyvtárként.

A projekt mind a résztvevőktől, mind az érintett felsőoktatási és közoktatási intézményektől rengeteg pozitív visszajelzést kapott, ezért mindenképpen folytatni szeretnénk a programot.

VI.4. A Bologna szakértői hálózat

Az Európai Bizottság 2004-től támogatja a Bologna szakértői hálózatok működését. A hálózatok működésének célja, hogy szakmai rendezvényekkel, kiadványokkal, konzultációkkal, információval segítse elő a Bolognai Folyamat megvalósítását és népszerűsítését. Magyarországon a hálózatot a Nemzeti Bologna Bizottsággal szoros együttműködésben, az Európai Bizottság és az Emberi Erőforrás Minisztérium közös finanszírozásával a Tempus Közalapítvány koordinálja.

A hagyományos tevékenységek (intézménylátogatások, a www.bolognafolyamat.hu honlap fenntartása, nemzetközi konferenciákon és képzéseken való részvétel) mellett 2013 júniusában a kooperatív képzésekről tartottunk workshopot, novemberben pedig konferenciát szerveztünk *Üzlet és felsőoktatás a 21. században* címmel közel száz résztvevővel.

Lefordítottuk és megjelentettük a *JOIMAN - beszámoló a közös képzések adminisztrációjában és menedzsmentjében alkalmazott jó gyakorlatokról* c. kötetet.

Az Erasmus Student Network-kel közösen – külföldi mobilitási tapasztalatokkal rendelkező hallgatók közreműködésével – középiskolásoknak szóló információs napokat szervezünk különböző budapesti és vidéki iskolákban, annak érdekében, hogy a felsőoktatásba belépő

következő korosztály idejében tájékozva legyen a felsőoktatási évek alatt számukra megnyíló külföldi tanulmányi célú mobilitási lehetőségekről.

A Bologna szakértői hálózat tagjaival két alkalommal tartottunk konzultációs találkozót – júniusban és októberben. Az októberi szemináriumot a szakképzés terén tevékenykedő ECVET szakértői csoporttal közösen szerveztük meg.

VI. 5. A kutatás-fejlesztési programokkal kapcsolatos tevékenység

2013-ban is megszerveztük a rendkívül sikeres és közkedvelt Kutatók Éjszakája című rendezvényt, ami ebben az évben is túltett a korábbi évek eddig is folyamatosan növekvő népszerűségén. 2013-ban először, két központi helyszínen szervezett programot a Közalapítvány, Budapesten és Pécsen.

A Tempus Közalapítvány által koordinált 18 tagú konzorcium, valamint a konzorciumhoz csatlakozó partnerek munkájának köszönhetően 72 intézmény kínált több mint 2000 programot az érdeklődő több mint 75 000 látogatónak.

Néhány érdekesség a rendezvényhez kapcsolódóan:

- több mint 16 000 ember kedveli a Kutatók éjszakája Facebook oldalát
- a www.kutatokejszakaja.hu oldalt összesen 210 604-en látogatták meg július 1. és október 1. között.
- 2013-ban huszonöt-ször többen vettek részt a programokon, mint 2006-ban
- a média összesen több mint 3720 alkalommal tudósított az eseményről
- az első év 41 programja 2013-ban már 2178 programmá nőtte ki magát

2013-ban megjelentettük a Kutatók éjszakája 8 évét bemutató kiadványunkat.

http://www.tpf.hu/pages/books/index.php?page_id=35&books_id=290

VII. További nemzetközi programok és projektek

VII.1. Nemzeti Europass Központ

Az Europass dokumentumcsalád egységes formában teszi összehasonlíthatóvá, áttekinthetővé az egyén szaktudását, végzettségét, készségeit, szakmai tapasztalatait az Európai Unió egyes országaiban. A portfólió részei: Europass önéletrajz, Europass nyelvi útlevél, Europass oklevélmelléklet, Europass bizonyítvány-kiegészítő, Europass mobilitási igazolvány és az Európai készségútlevél.

A Nemzeti Europass Központ (NEK) feladata az Europass dokumentumok menedzselése, kibocsátásának koordinációja, valamint az Europass népszerűsítése az érintettek körében. A célcsoportok közé tartoznak többek között a fiatalok, az álláskereső, a végzős hallgatók, de a tanárok, a karrier-tanácsadók, a munkáltatók is. 2013-ban a fő prioritás az Europasszal

kapcsolatban lévő hálózatok megerősítése és a megújult Europass önéletrajz és készségútlevele népszerűsítése volt.

- **Honlap:** A honlapon 2013-ban a minőségi tartalmak elhelyezésére fordítottunk figyelmet. Folytattuk a nagysikerű „Karriertanácsadó válaszol” sorozatot, egy új ösztöndíjsorozatot indítottunk a Nemzeti Munkaügyi Hivatal – Nemzeti Pályainformációs Központjával együttműködésben. Hetente megújuló hírekkel, rendezvényekkel, karriertippekkel és tanácsadással bővítettük a tartalmat. A statisztikák alapján a honlapnak 2013-ban 423.799 látogatója volt, havonta átlagosan 72.987 oldalt töltöttek le.
- **Kapcsolatépítés:** A 2013-as év egyik legfontosabb prioritása a NEK kapcsolatrendszerének fejlesztése volt a legfontosabb hazai partnerszervezetekkel. A Nemzeti Munkaügyi Hivatal Szak- és Felnőttképzési Igazgatóságával közösen dolgozunk a bizonyítvány-kiegészítő fejlesztésén és népszerűsítésén. Az Európai Bizottság Magyarországi Képviselével és rajtuk keresztül a Europe Direct hálózattal is voltak közös programjaink. Szoros együttműködésben dolgoztunk a Euroguidance és EURES, Eurodesk hálózatokkal is.
- **A Mobilitási igazolvány kiállítása:** A TKA felelős a Mobilitási igazolványok kiállításáért. 2013-ban a NEK bővítette a mobilitási igazolványok kiállítására szolgáló adatbázist a szakmai gyakorlat célú mobilitási programban részt vevő hallgatók számára. Az év során 1796 darab Mobilitási Igazolványt állítottunk ki.
- **Rendezvényeken való részvétel:** 2013-ban összesen 37 rendezvényen vettünk részt. Ezek között megtalálhatóak állásbörzék budapesti és vidéki helyszíneken, oktatási-képzési rendezvények (Educatio kiállítás), konferenciák (pl. Nyelvpárádé, HÖÖK külügyes találkozó); Personal Hungary kiállítás (a HR szakemberek elérése érdekében). Rendezvényeinken, megjelenéseinkkel és előadásaink alkalmával összesen 2065 embert értünk el.
- **Saját szervezésű rendezvények, tréningek:** Erasmus és Leonardo karriernapot szerveztünk a volt ösztöndíjasoknak; felkészítést a legfontosabb partnerek és a multiplikátor szervezetek munkatársainak. Az év legkiemelkedőbb eseménye a „Mutass Utat! Európai hálózatok a fiatalok foglalkoztatásáért” című konferencia megszervezése volt az EURES, Euroguidance és Eurodesk hálózatokkal közösen az ifjúsági foglalkoztatás témakörében Budapesten. A konferencia célja az volt, hogy az uniós hálózatoknál meglévő vagy a hálózatok munkáját támogató, fejlesztő eszközöket, módszereket, programokat és információkat megosszuk egymással.
- **Kiadványok:** A megújult Europass önéletrajz és az Európai készségútlevele megjelenése kapcsán a kiadványaink többségét frissítettük. Az alábbi kiadványok készültek el 2013-ban: Europass mappa a kiállított bizonyítvány-kiegészítők és mobilitási igazolványok számára, Europass leporelló + betétlap a megújult önéletrajzról, Nemzetközi mobilitás és munkaerőpiac disszeminációs füzet, információs anyag a bizonyítvány-kiegészítőről, Europass tájékoztató munkáltatóknak, Europass x-bannerek (2 db) kiállításokra, Europass jegyzetfüzet és promóciós termékek. A kiadványokat a partnerhálózatokon keresztül, illetve a fentebb említett rendezvényeken, eseményeken terjesztettük.
- **Média jelenlét:** A sajtó képviselőivel való kapcsolatépítésre is nagy hangsúlyt fektettünk. A TKA által vezetett sajtófigyelés statisztikái alapján 92 cikk jelent meg az

Europass dokumentumokról. Sajtóközleményt adtunk ki a megújult Europass önéletrajzról és új Európai készségútlevelel februárban, valamint a Mutass utat! közös szervezésű konferenciáról novemberben.

- **Ügyfélszolgálat:** Az érdeklődők tájékoztatása, segítése érdekében a NEK ügyfélszolgálatot működtet, ahol telefonon vagy e-mailben kaphatnak felvilágosítást, tanácsot az ügyfelek. 2013 során 420 megkeresés érkezett, ennek fele e-mailben.
- **Europass nemzetközi hálózat:** A Nemzeti Europass Központok nemzetközi hálózatban működnek együtt. A központi és a regionális klasztertalálkozókon kívül a NEK a kommunikáció, bizonyítvány-kiegészítő, valamint a mobilitási igazolvány témájú munkacsoportban vett részt, és híreket készítettünk az európai Europass hírlevélbe.

VII. 2. Az Európa a polgárokért program

. Az Európai Európa a polgárokért programja testvérvárosi együttműködések, civil projektek és aktív megemlékezés kezdeményezések formájában támogatja különböző országok polgárainak és szervezeteinek együttműködését, lehetőséget teremtve a személyes találkozásra és a közös tevékenységekre, a polgárok aktív részvételével, bevonásával. A Tempus Közalapítvány mint nemzeti koordinációs pont feladata a program népszerűsítése és információnyújtás a pályázati lehetőségekről az érintettek körében, pályázati tanácsadás és konzultáció biztosítása, valamint közvetítő szerep ellátása az Európai Bizottság, a pályázatokat kezelő Végrehajtó Ügynökség és a (potenciális) pályázók között.

A TKA honlapján elérhető az Európa a polgárokért program valamennyi pályázati típusának részletes leírása. Jó gyakorlatokat is bemutatunk, hogy a kézzelfogható példákkal könnyítsük meg a tájékozódást a leendő pályázók számára: szemléltetjük a megvalósítható tevékenységek sokszínűségét és megosztjuk a pályázati tapasztalatokat. A honlapról letölthetőek az egyes pályázattípusok pályázati dokumentumai, valamint az információs napok háttéranyagai is. A pályázati felhívások a beadási határidők szerinti ütemezésben megjelentek a Tempus Közalapítvány honlapján, a havonta megjelenő elektronikus hírlevélben, valamint további terjesztésre eljuttattuk a partner multiplikátor szervezeteknek és a szakajtó képviselőinek is.

A partnerkeresést szintén a honlapon megtalálható on-line felület segíti, ahová a magyar szervezetek felvihetik saját adataikat, illetve a magyar partner iránt érdeklődő külföldi szervezetek között is kereshetnek.

A Tempus Közalapítvány havonta megjelenő elektronikus hírlevelében külön Európa a polgárokért rovatban adunk hírt a programmal kapcsolatos változásokról, aktualitásokról, eredményekről és a projektek tevékenységeiről. A program lehetőségeit bemutató leporellót 1000 példányban adtuk ki.

Az év során két információs napot és öt pályázatíró szemináriumot/konzultációt tartottunk a testvérvárosi találkozókról és a tematikus hálózatokról, illetve a civil szervezetek által kezdeményezett projektekről és aktív európai emlékezet témakörben. A rendezvényeken összesen 170 fő vett részt. A saját szervezésű rendezvények mellett több olyan rendezvényre is meghívást kaptunk, ahol az érintett célcsoportokat megismertethettük a programmal (összesen kb. 120 résztvevő).

A korábbi évekhez hasonlóan most is nagy hangsúlyt fektetünk a személyes kapcsolatfelvételre a támogatást nyert pályázókkal, hogy feltérképezzük, Magyarországon mely szervezetek és milyen témákban aktívak a programban. 2013-ban négy nyertes magyar projektet látogattunk meg. 9 új projekt bemutatásával bővítettük az évente megjelenő „Hogyan vehetünk részt aktívan Európa építésében? Mozaik magyar koordinálású projektekről az Európa a polgárokért programban” című kiadványt, mely így teljes metszetet ad a program 2007-től 2013-ig tartó szakaszáról.

2013 a Polgárok Európai Éve volt, ezt kihasználva igyekeztünk bemutatni a program által támogatott projektek eredményeit. Az októberi „Európa a polgárokért – a polgárok Európáért” c. konferencia az európai év kiemelt eseménye volt, melyet a Külügyminisztérium és az Emberi Erőforrások Minisztérium képviselői nyitottak meg. Aktív műhelybeszélgetések keretében, 4 különböző témakörben (az euroszkepticizmustól a generációk közötti együttműködésig, a közösségi cselekvéstől a megújuló energiáig) 12 tematikus hálózat eredményeit ismerhette, vitathatta meg a rendezvény 135 résztvevője, akiktől nagyon kedvező visszajelzéseket kaptunk.

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége által meghirdetett Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok kezdeményezés keretében 2013-ban is kiválasztottuk a két legsikeresebb Európa a polgárokért testvérvárosi együttműködést, akikről magyar-angol nyelvű promóciós brosrát is készítettünk.

VII. 3. A Pestalozzi program

A Pestalozzi az Európa Tanács tanár-továbbképzési programja, melyben Magyarország 1994 óta vesz részt. A program hálózati rendszerként működik, a tagországok az Európa Tanács projektjeihez kapcsoló témákban maximum 7 napos szemináriumokat szerveznek, amelyeken a pedagógusok valamennyi tagországból pályázat útján vesznek részt.

Ezek a szemináriumok a szakmai tapasztalatszerzés mellett lehetőséget nyújtanak idegen nyelven folyó szakmai munkavégzésre, kapcsolatok kiépítésére, valamint további együttműködések megalapozására is.

A Közalapítvány feladatai közé tartozik, a pályázati felhívás meghirdetése, és terjesztése, valamint a kétlépcsős bírálati rendszerben az első kiválasztáshoz kapcsolódó értékelés elvégzése.

2013-ban Magyarországról összesen 8 fő vett részt a Pestalozzi program valamely szemináriumán vagy egyéb eseményén (nyári egyetem, workshop) A szemináriumok témái 2013-ban is sokszínűek voltak; nyelvi portfólió, közösségi média, IKT technológiák a tanárképzésben... stb.

VII. 4. ACES (Academy of Central European Schools)

Az ACES az osztrák Erste Alapítvány támogatásával létrejött kezdeményezés, mely nemzetközi együttműködések támogatását szolgálja közép- és kelet-európai országok iskoláinak részvételével. A projekt átfogó célja az interkulturális párbeszéd ösztönzése, iskolai

partnerkapcsolatok építése, egymás jó gyakorlatainak megismerése két- és háromoldalú iskolai együttműködések keretében.

A pályázati támogatás kedvező lehetőségeket teremt az iskolai partnerkapcsolatok kialakítására vagy már meglévő kapcsolatok erősítésére, konkrét program mentén folyó két- és háromoldalú együttműködésre, nyelvgyakorlásra, modern kommunikációs eszközök használatára, határokon átívelő barátságok kialakítására, ápolására.

A Közalapítvány alapvetően a pályázati felhívás előkészítésében, meghirdetésében és terjesztésében, illetve a pályázatok bírálatában vállalt jelentős szerepet.

2013-ban "Én és mások: a különbözőség megismerése körülöttem és bennem" mottóhoz kapcsolódóan pályázhattak az intézmények.

2013-ban 220 pályázat érkezett a kiíróhoz. 44 nyertes projektben 15 ország iskolái vettek részt. A nyertes projektek közül 3-ban magyar partner is szerepelt.

VII.5. INNLAC Hálózat – International Network of National Language Centres

A nemzetközi hálózat norvég kezdeményezésére 2007-ben jött létre az Európai Bizottság nyelvi munkacsoportjának bázisán. Tagjai többnyire olyan oktatási háttérintézmények, melyek országukban jelentős szerepet töltenek be a nemzeti nyelvi stratégiák kidolgozásában és megvalósításában, továbbá egyetemi műhelyek, melyek nyelvoktatási módszertannal foglalkoznak, valamint olyan szervezetek, melyek a nemzetközi mobilitás kapcsán kötődnek a nyelvoktatás témájához. A hálózati partnerek együttműködése lehetőséget kínál arra, hogy nemzetközi jó gyakorlatokat, aktuális információkat osszanak meg egymással, megismerjék más országok nyelvi stratégiáit és átfogó kormányzati intézkedéseit e téren, illetve eljuttassák az így szerzett információkat a nemzeti nyelvoktatási szakértők felé.

Tevékenységek 2013-ban:

- Részvétel a 2013-ban Skóciában megrendezésre kerülő éves hálózati eseményen, amelynek a glasgow-i Strathclyde Egyetem Skóciai Nemzeti Nyelvi Központ (SCILT – Scotland's National Centre for Languages) adott otthont.
- Az eredmények eljuttatása a hazai szakmai szereplőkhöz.
- Az egyik hálózati partnerintézmény (Tamperei Egyetem, Idegen nyelvek az Oktatásban Kutató-fejlesztő Csoport) munkatársa előadóként működött közre a TANDEM projektben 2013. november 18-án megrendezett nyelvtanárképzőknek szóló műhelymunkán.

VII.6 EGT/ Alap – Ösztöndíj program

Az EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmus 2009-2014-es időszakának végrehajtásáról szóló Együttműködési Megállapodás „Ösztöndíjak” programterületéhez kapcsolódóan újra lehetőség nyílt **norvég, izlandi és liechtensteini** intézményekkel való együttműködésre.

A program szintű megállapodás, az ún. Programme Agreement 2013. szeptember 13-án lépett hatályba, a Program Végrehajtási Megállapodás pedig 2013. december 31-én került aláírásra. A Tempus Közalapítvány mint Program Operátor ezen háromoldalú megállapodás, a Program Végrehajtási Megállapodás aláírásával vállalt kötelezettséget az Ösztöndíj program szakmai lebonyolításáért.

A nemzeti irányító szerv a donor országok jóváhagyásával döntést hozott 2013 tavaszán arról, hogy az Ösztöndíj program teljes költségvetését 1,4 millió euróval növeljék, amelyet a TKA tervezési időszakban végzett szakmai munkájával, valamint a program donor oldal általi előrehaladott státuszával indokoltak. A program teljes költségvetése így 3 504 118 euróra emelkedett.

A 2013-as év a pályázati dokumentumok egyeztetésének, véglegesítésének jegyében telt: minden pályázati akció pályázati felhívása több körben egyeztetésre került a Végrehajtó Ügynökséggel, a Nemzeti Kapcsolattartóval, valamint a megvalósítást felügyelő FMO-val (Financial Mechanism Office).

Az előkészítést követően 2013-ban megkezdődött az „Ösztöndíjak” programterület keretében a végrehajtás is. Az Előkészítő látogatások akció 2013-ban két határidővel került meghirdetésre. Az ezekre beérkezett 15 pályázatból 7 került támogatásra. A támogatott intézmények között a felsőoktatási intézmények aránya a legmagasabb, de van köztük szakközépiskola és ipartestület is. A nyertes pályázókkal való szerződés kötésre vonatkozó felhatalmazást december végén kapta meg a Tempus Közalapítvány a Nemzeti Kapcsolattartótól.

A többi pályázati akció meghirdetése 2014 tavaszára várható, melyek az alábbiak:

- Felsőoktatási mobilitási pályázatok
- Személyzeti/oktatói mobilitás egyéb, nem felsőoktatási, oktatási/képzési intézmények számára
- Felsőoktatási együttműködési projektek

VIII. Ügyfélszolgálat tevékenység

A Tempus Közalapítvány ügyfélszolgálat a pályázók részére telefonon, személyes konzultáció során, valamint e-mailben nyújt tájékoztatást programjainkról. A megkeresések témája két nagy csoportra osztható: általános tájékozódás ösztöndíj-lehetőségekről (ennek számadatai nem szerepelnek a nyilvántartásban), illetve a TKA által koordinált programokhoz kapcsolódó technikai és tartalmi kérdések.

Az ügyfélszolgálathoz 2013-ban 2505 megkeresés érkezett, ennek közel 60%-a telefonon, 40%-a e-mail, 43 fő személyesen érdeklődött a pályázati lehetőségekről, valamint 17 külső helyszínen tartottunk tájékoztatást vagy információs napot. Az LLP pályázati programok utolsó évében már érzékelhető volt, hogy visszatérő pályázóink jól ismerik a folyamatokat, a beérkező megkeresések gyakran már inkább a Tempus Közalapítvány tudásközponti szerepét visszaigazolván egyéb szakmai kérdésekre irányultak. Az ügyfél-elégedettségi felmérés idén sem mutatott visszaesést a korábbi pozitív értékelésekhez képest.

IX. Képzési tevékenység

A Tempus Közalapítvány képzési tevékenysége 2013-ban jóval nagyobb aktivitást ért el a megelőző évekhez képest, melyet a 2012-ben kialakított új marketing stratégiának tulajdonítunk. A képzésfejlesztés terén haladó modult dolgoztunk ki az egy évvel korábban akkreditált és nagyon sikeres *Kisgyermekkorai angol nyelvoktatás – módszertani továbbképzés óvopedagógusok, tanítók és tanárok számára* című képzés folytatásaként. Új színfoltot

jelentett, hogy a korábbi rövid ciklusú pedagógus továbbképzéseinket, melyeket az „Alma a fán” címet viselő műhelymunka-sorozatba ágyazva hirdettünk, 2013-ban már összefüggő képzésként is elvégezhetővé tettük. A képzések mellé on-line tanulóközösségeket szervezünk az egymástól való tanulás támogatása érdekében, melyre nagyon pozitívan jeleznek vissza a résztvevők.

Képzőközpontunk új tréningmódszerek felhasználásával és a Campus Hungary program keretében a konvergencia régióbeli képzőhálózat létrehozásával valósított meg sikeres képzéseket országszerte. 2013 során összesen 12 piaci alapú képzést értékesítettünk, melyből 7 volt csoportos, intézményi megrendelés és 157 fő vett rajtuk részt. A Campus Hungary program keretében térítésmentesen vehetett részt további 431 felsőoktatásban dolgozó jelentkező 25 szervezett képzésen a következő témákban: EU angol szaknyelvi és esélyegyenlőségi képzés, interkulturális felkészítő kurzus és szenzitivitás tréning külföldi hallgatók fogadására, felsőoktatási nemzetközi marketing ismeretek, személyes kompetenciafejlesztő tréning képzők számára valamint honlapkezelési és honlapfejlesztési ismeretek.

A pedagógus-továbbképzésbe beszámítható műhelymunkákon 14 különböző témában 268 részvételi igazolást állítottunk ki. 2013-ban, a legsikeresebbek a projektmenedzsment és pályázatírás, EU-angol szaknyelvi, kisgyermekkorai nyelvoktatás, hatékony kommunikáció, interkulturális és marketing képzések voltak, az összesített résztvevői visszajelzések alapján a képzések értékelésének átlaga 4,5 fölötti.

Mellékletek:

- 1. Az Egész életen át tartó tanulás program forrásfelhasználása a 2013. december 31-i állapot szerint*
- 2. A TKA által kezelt mobilitási programokban résztvevők száma*

Budapest, 2014. 02. 28.

Dr. Csernus Sándor
elnök

1. sz. melléklet: Az Egész életen át tartó tanulás program forrásfelhasználása a 2013. december 31-i állapot szerint

LLP forrás (2013-as támogatási keret)*							
Pályázattípus	Beadott pályázatok száma	Támogatott pályázatok száma	Támogatási keret (euró)	Megítelt támogatás (euró)	Megítelt támogatás /támogatási keret	Megjegyzés	
Comenius (Közoktatás) Σ	1229	435	4 194 806	4 074 398	97,1%		
Comenius Iskolai együttműködések	448	164		3 097 000			
Comenius régió együttműködések	4	2		80 312,5			
Comenius egyéni diákmobilitás	11	8		66 126			
Előkészítő látogatások	0	0		0			
Comenius szakmai továbbképzés pedagógusoknak	682	209		547 431			
Comenius tanárasszisztensek	84	52		349 654			
Erasmus (Felsőoktatás) Σ	118	113	11 197 000	11 013 734	98,4%		
Mobilitás (Mobilitási főpályázat, Fogyatékossgal élő Erasmus hallgatók és oktatók kiegészítő támogatása, Erasmus Intenzív Nyelvi Kurzus hallgatói ösztöndíjak)	98	98	10 811 618	10 628 352	98%		
Erasmus Intenzív Nyelvi Kurzusok szervezése	5	5	76 615	76 615	100%		
Intenzív Programok	14	9	307 767	307 767	100%		
Előkészítő látogatások	1	1	1 000	1 000	100%		
Leonardo (Szakképzés) Σ	461	191	6 994 330	6 875 428	98%	A Grundtvig program javára átcsoportosítás: 46 398 euró értékben	
Leonardo mobilitás	283	147	4 925 214	4 810 788	98%		
<i>Szakmai alap-képzésben résztvevők</i>	<i>külföldi szakmai gyakorlata</i>	188	106	3 531 724		2013. december 31-ig leszerződött projektek. További 5 projekt került be a tartalomlistáról, támogatásukról a Kuratórium 2013. 10.25-i, ill. 2013.12.15-i ülésein döntött, de a szerződés aláírása 2014-re tolódtott.	
<i>Munkavállalók / munkanélküliek</i>		48	19				918 195
<i>Oktatók, szakképzési szakértők csereprogramja</i>		47	22				360 869
Leonardo partnerségek	154	38	600 000	656 000	109,3%		
Leonardo innováció transzfer pályázatok	24	6	1 469 116	1 408 640	95,9%		
Leonardo előkészítő látogatások	0	0	0	0	0,0%		
Grundtvig (Felnőttoktatás) Σ	612	115	1 231 161	1 180 693	95,9%	A Leonardo programból átcsoportosítás történt - az eredeti kiinduló összeg: 1 184 736 euró.	
Grundtvig Tanulási kapcsolatok	232	54	950 000	918 000	96,6%	Tartaléklistáról támogatott projekttel a szerződéskötés áttolódott 2014-re.	
Grundtvig Felnőtt tanulói műhelyek	12	2	35 560	35 560	100,0%		
Grundtvig időskorú önkéntes projektek	16	5	83 732	83 732	100,0%		
Grundtvig asszisztensek	36	6	54 440	47 151	86,6%	Tartaléklistáról támogatott projekttel a szerződéskötés áttolódott 2014-re.	
Grundtvig szakmai továbbképzés felnőttoktatóknak	235	34	79 251	71 598	90,3%	Tartaléklistáról támogatott projekttel a szerződéskötés áttolódott 2014-re.	
Grundtvig látogatások és cserék	81	14	28 178	24 652	87,5%	A szeptemberi fordulóban támogatott pályázatok szerződéskötésének egy része áttolódott 2014-re	
Grundtvig előkészítő látogatások	0	0	0	0	0,0%		
Szakértői tanulmányutak	199	84	93 000	93 150	100,2%		
LLP Σ	2 619	938	23 710 297	23 237 403	98,0%		

* 2013. december 31-ig leszerződött projektek

A 2013. évi LLP keret lekötése - pályázattípustól függően - 2014. tavasz/nyárig lehetséges

2. sz. Melléklet: A TKA által kezelt mobilitási programokban résztvevők száma (2013)

		tanár, szakértő	diák, hallgató, felnőtt tanuló
Egész életen át tartó tanulás program (LLP)	14 714	5 282	9 393
Comenius	4 345	2 007	2 299
<i>Iskolai Együtműködések</i>	3 997	1 750	2 247
<i>Comenius Egyéni diákmobilitás</i>	39	0	39
<i>Szakmai továbbképzés pedagógusoknak</i>	209	209	0
<i>Tanárasszisztensi akció</i>	52	0	52
<i>Előkészítő látogatások</i>	0	0	0
<i>Comenius régió együttműködések</i>	48	48	0
Erasmus	6 127	1 740	4 387
<i>Hallgatói mobilitás (tanulmányi időszak + szakmai gyakorlat)</i>	4 387	0	4 387
<i>Oktatói mobilitás</i>	1 178	1 178	0
<i>Személyzeti képzés külföldön</i>	561	561	0
<i>Előkészítő látogatások</i>	1	1	0
Leonardo	3 282	995	2 287
<i>Partnerségek</i>	648	421	227
<i>Mobilitási projektek (összesen)</i>	2 358	298	2 060
<i>Szakmai alapképzésben résztvevők szakmai gyakorlata</i>			1 791
<i>Munkavállalók / munkanélküliek szakmai gyakorlata</i>			269
<i>Oktatók, szakképzési szakértők csereprogramja</i>		298	
<i>Kísérő személyek</i>	276	276	
<i>Előkészítő látogatások</i>	0	0	0
Grundtvig	866	446	420
<i>Tanulási Kapcsolatok</i>	782	392	390
<i>Időskorú önkéntes projektek</i>	30	0	30
<i>Asszisztensek</i>	6	6	0
<i>Szakmai továbbképzés felnőttoktatóknak</i>	34	34	0
<i>Látogatások és cserék</i>	14	14	0
<i>Előkészítő látogatások</i>	0	0	0
Szakértői tanulmányutak	94	94	0
Ceepus	407	162	245
<i>kiutazó hallgatók</i>	245	0	245
<i>kiutazó oktatók</i>	162	162	0
Pestalozzi Program	8	8	0
Mindösszesen	15 129	5 452	9 638